

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ
ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1
Development of Learning Achievement in The Buddhist Studies
Course on "Other Religions in Thailand" Using Inquiry - Based
Teaching Techniques for Grade 7/1 Students

พนัดดา พานิชนพันธุ์,* สุธธิกา คล้ายใจตรง,** และโยษิตา อาภาสตัย***
Panadda Panichaypan, Sutthika Klayjaitrong, and Yosita Aphasa

Received: December 13, 2024 Revised: January 28, 2025 Accepted: January 31, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา 2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน 3. ศึกษาความพึงพอใจรายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ค่ายนารายณ์ศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้อง รวม 38 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t แบบ Dependent

ผลการวิจัย 1. การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ได้แผนการจัดการกิจกรรม จำนวน 10 แผน มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.29) 2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบหลังเรียน ($\bar{X} = 20.50$, S.D. = 0.85) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 11.50$, S.D. = 0.70)

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Lecturer, Department of Social Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

** ผู้ช่วยนักวิจัยสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Research Assistant, Department of Social Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

*** ผู้ช่วยนักวิจัยสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Research Assistant, Department of Social Studies, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: Panadda.p@lawasri.tru.ac.th

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. การศึกษาความพึงพอใจรายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียนพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.33)

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ, เทคนิคสืบสอบ

Abstract

The objectives of this study were: 1. to develop lesson plans for a Buddhist Studies course using an inquiry-based learning approach; 2. to compare students' learning achievement before and after instruction; and 3. to examine students' satisfaction with the Buddhist Studies course after instruction. The research sample consisted of 38 seventh graders, room 1, from Kong Thap Bok Upatham Khai Narai Suksa School during the first semester of the 2024 academic year. The participants were selected through stratified cluster sampling, with the classroom used as the sampling unit. The research instruments included ten lesson plans, a 30-item learning achievement test, and a 15-item student satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent t-tests.

The findings revealed that: 1. the ten developed lesson plans were evaluated by experts at the highest level of quality ($\bar{x}$ = 4.64, S.D. = 0.29); 2. students' post-instruction learning achievement scores ($\bar{x}$ = 20.50, S.D. = 0.85) were significantly higher than their pre-instruction scores ($\bar{x}$ = 11.50, S.D. = 0.70) at the .05 level; and 3. students' overall satisfaction with the Buddhist Studies course after instruction was rated at the highest level ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.33).

Keywords: Learning Achievement Development, Satisfaction, Inquiry - Based Techniques

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยมุ่งเน้นปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศชาติเพราะการศึกษาคำนึงถึงการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคนในสังคม ให้มีคุณธรรม ความรอบรู้ รอบคอบ อย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง การพัฒนาเตรียมเด็กเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม จิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานต้องมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รู้จักคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังนั้นครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ตามทักษะที่สอดคล้องกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจหรือส่งเสริมศักยภาพส่วนบุคคลให้แก่ผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้และทักษะในรายวิชาต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย (สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล, 2561) ในสถานการณ์จริงที่เกิดจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หลักการของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรใช้รูปแบบกิจกรรมการสอนที่หลากหลายและควรอยู่บนพื้นฐานของการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการมีส่วนร่วมสามารถช่วยให้ได้รับประสบการณ์จริง ฝึกฝนทักษะด้านความรู้ ความคิด การแสดงออก จัดว่าเป็นวิธีการเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนให้มีคุณภาพจากลักษณะการจัดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง (ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ และคณะ, 2564)

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการความคิดมีหลากหลายวิธีและการจัดการเรียนการสอนอีกวิธีหนึ่งที่ฝึกให้มีทักษะด้านความรู้ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น คือ การจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบสืบสอบ (Inquiry Learning) เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง หรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้จากการสังเกต อธิบาย พยากรณ์และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง (ทิศนา ขัมมณี, 2560) รวมทั้งได้พัฒนาทักษะการสืบสอบ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการค้นคว้าคำตอบจากข้อมูลต่าง ๆ มาสรุปเพื่อตอบคำถามหรือข้อสงสัย แล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ การสอนแบบสืบสอบจึงเป็นการเน้นกระบวนการหาข้อมูลหรือเน้นขั้นตอนในการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบระเบียบ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553) ซึ่งได้บ่งชี้ว่าผู้เรียนมีการคิดและลงมือปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นในระหว่างการเรียนรู้ เพื่อค้นหาคำตอบหรือสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษาโดยใช้หลักฐาน และการให้เหตุผล การเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแนวสืบสอบสามารถพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ศึกษาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Eggen & Kauchack, 2006) สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ เศรษฐพงษ์ และคณะ (2564) ซึ่งศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบสืบสอบ และ 2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบสืบสอบกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า 1. นักเรียน

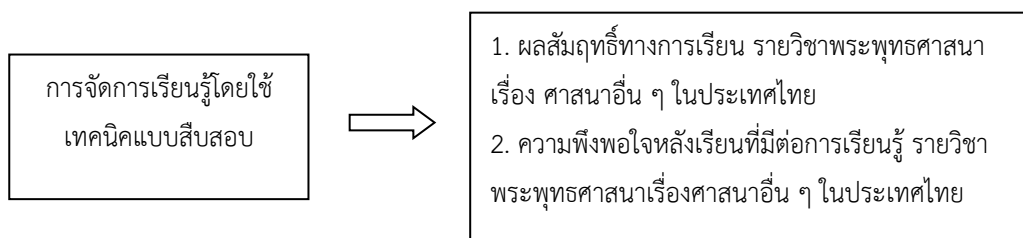
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการเรียนการสอนแบบสืบสอบมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ 2. นักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบสืบสอบมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยประสบปัญหาในการสอนรายวิชาพระพุทธศาสนา คือ ผู้เรียนขาดความสนใจ เนื้อหาบางส่วนมีความซับซ้อนและไม่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงของนักเรียนได้ ทำให้เกิดความสับสนและไม่เข้าใจ เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนน้อย เนื้อหาในรายวิชาที่มีมาก ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจความแตกต่างระหว่างศาสนาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งขาดความเข้าใจในกระบวนการและพัฒนาการของศาสนาอื่น ๆ ในสังคมไทย ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคการสอนแบบสืบสอบมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดนำไปสู่การตั้งคำถามและหาคำตอบ โดยใช้หลักการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ รายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนก้องทัพบกอุปถัมภ์ ค่ายนารายณ์ศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 ห้องเรียน รวม 279 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ค่ายนารายณ์ศึกษา อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 38 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มเนื่องจากแต่ละห้องเรียนมีการจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ เหมือน ๆ กัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.29$)

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 42 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาคำนวณหาค่าความยาก - ง่าย ได้ค่าระหว่าง 0.39 – 0.59 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง 0.60 – 0.79 แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของ Kuder & Richardson หรือสูตร K.R. – 20 (1973) มีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ ทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใน 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการสร้างชิ้นงาน/ภาระงาน ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .884 โดยกำหนดค่าคะแนน ของระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำแบบบันทึกข้อความขออนุญาตทำการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ค่ายนารายณ์ศึกษา

3.2 ขี้แจงนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัยทราบถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบสืบสอบ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจตรงกัน และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

3.3 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

3.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด เป็นเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง หลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้น แล้วทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนแล้ว ให้ นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คะแนนที่ได้จากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบของผู้เชี่ยวชาญนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 คะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ นำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent

4.3 คะแนนที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจ รายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลตามบุญชม ศรีสะอาด (2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปรากฏผลดังนี้

ผู้วิจัยออกแบบแผนและพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย จำนวน 10 แผน โดยมีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ตาราง 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย

แผน ที่	เรื่อง	กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1	การศึกษาความ หลากหลายของ ศาสนาใน ประเทศไทย	นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย เช่น ศาสนาคริสต์, อิสลาม, ฮินดู ฯลฯ และทำการ อภิปรายผลในกลุ่ม	4.66	0.47	มากที่สุด
2	ศาสนาคริสต์ ในประเทศไทย	นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ และลักษณะของศาสนาคริสต์ในไทย	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ศาสนาอิสลาม ในประเทศไทย	นักเรียนสืบค้นและนำเสนอเกี่ยวกับ ศาสนาอิสลามและการปฏิบัติของ ชาวมุสลิม	4.66	0.47	มากที่สุด
4	ศาสนาฮินดู ในประเทศไทย	ให้นักเรียนศึกษาประวัติและ บทบาทของศาสนาฮินดูในไทย	4.00	0.00	มาก
5	ศาสนาซิกข์ ในประเทศไทย	นักเรียนสืบค้นและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับ ศาสนาซิกข์และประเพณีต่าง ๆ	4.33	0.47	มาก
6	ศาสนา พราหมณ์ใน ประเทศไทย	นักเรียนสืบค้นเกี่ยวกับความเชื่อและ พิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์	4.66	0.47	มากที่สุด
7	การเปรียบเทียบ ศาสนาใน ประเทศไทย	นักเรียนทำการเปรียบเทียบหลักการ ของศาสนาแต่ละศาสนาผ่านการ อภิปราย	4.66	0.47	มากที่สุด
8	ศาสนาอื่น ในสังคมไทย ร่วมสมัย	นักเรียนทำงานกลุ่มเพื่อสำรวจบทบาท ของศาสนาอื่นในสังคมไทยปัจจุบัน	5.00	0.00	มากที่สุด
9	ความสัมพันธ์ ระหว่างศาสนาพุทธ และศาสนาอื่น	นักเรียนอภิปรายการเชื่อมโยงระหว่าง ศาสนาพุทธและศาสนาอื่น ๆ ในไทย	4.51	0.64	มากที่สุด
10	การนำเสนอผล การศึกษาทาง ศาสนา	นักเรียนทำการสรุปผลการศึกษาตามที่ สืบค้นและนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม			4.64	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผู้วิจัยออกแบบแผนและพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย จำนวน 10 แผน มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.29) ซึ่งการออกแบบกิจกรรมนั้นผู้วิจัยออกแบบตามแนวคิดของ Joyce et al (2009) ประกอบด้วย ขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นเตรียม 2. ขั้นนำเสนอปัญหา 3. ขั้นวางแผนแสวงหาความรู้ 4. ขั้นดำเนินการตามแผน 5. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลนำเสนอและอภิปรายผล ผู้วิจัยยกตัวอย่างขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ครูเตรียมกิจกรรมมีการกำหนดประเด็นเพื่อการค้นคว้าในหัวข้อเรื่อง ศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ 1) ศาสนาอิสลาม 2) ศาสนาคริสต์ 3) ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู 4) ศาสนาสิกข์ 5) ศาสนาพุทธ โดยให้ประเด็นหัวข้อสำคัญในการทำการศึกษเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาสนา สัญลักษณ์ หลักธรรมคำสอน พิธีกรรม ความเหมือนความแตกต่างของแต่ละศาสนา โดยทำเป็นสไลด์ให้แต่ละกลุ่มออกมาจับหัวข้อ จากนั้นครูกำหนดชิ้นงานภาระงานเป็นตารางการเปรียบเทียบแต่ละศาสนาตามหัวข้อที่กำหนด โดยให้นักเรียนทำการศึกษาก่อนให้นักเรียนไปหาเพื่อนแต่ละกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและเปรียบเทียบข้อมูลประเด็นที่เหมือนกันหรือต่างกันหัวข้อนั้น ๆ เมื่อได้ประเด็นครบแล้วให้นักเรียนสรุปเป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษชาร์ตของแต่ละกลุ่ม จากนั้นออกมานำเสนอ 3 คน ในหัวข้อประเด็นที่ได้

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอปัญหาให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เมื่อครูเตรียมการตามขั้นแรกแล้ว จากนั้นครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียนโดยการตั้งคำถามดังนี้ 1. ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศาสนาสิกข์ และศาสนาพุทธ มีประวัติความเป็นมา สัญลักษณ์ หลักธรรมคำสอน พิธีกรรม และมีความเหมือนความแตกต่างของแต่ละศาสนาอย่างไร ทั้ง 4 ศาสนามีความสำคัญอย่างไร เพื่อให้นักเรียนพยายามหาคำตอบหาสาเหตุของใจหายที่ถามข้างต้นจากคำถาม โดยพยายามให้นักเรียนนำความรู้ประสบการณ์เดิมและข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหาเป็นการฝึกความคิดของนักเรียนจากเหตุไปสู่ผลและจากผลไปสู่เหตุหรือให้นักเรียนเกิดความคิดขัดแย้งหรือขยายความคิดเห็นให้หลากหลาย

ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนแสวงหาความรู้ ครูให้นักเรียนจับกลุ่มกันทั้งหมด 5 กลุ่ม มีสมาชิกกลุ่มคนละ 7 - 8 คน โดยครูเป็นคนแบ่งให้นักเรียนนับตัวเลข 1 - 5 ถ้านักเรียนได้เลขเหมือนกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการสืบค้นข้อมูลจากสื่อสารสนเทศตามหัวข้อที่ครูได้เตรียมไว้ ดังนี้ 1. ศาสนาอิสลาม 2. ศาสนาคริสต์ 3. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู 4. ศาสนาสิกข์ 5. ศาสนาพุทธ ซึ่งนักเรียนสามารถใช้วิธีการแสวงหาความรู้ได้โดยการศึกษาข้อมูลจากหนังสือเรียนหรือสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและทันสมัยยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรใช้วิจารณญาณในการเลือกแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องและมีประโยชน์สูงสุด จากนั้นให้แต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลหรือทำการศึกษาประเด็นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในแต่ละกลุ่ม มาวางแผนการเก็บข้อมูลแล้วสรุปและอภิปรายผลจากประเด็นที่ได้จนถึงการนำเสนอข้อมูลอย่างสร้างสรรค์ลงในชิ้นงานหรือภาระงานที่ครูกำหนดให้ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์แปลผล และสรุปผลใส่ในกระดาษชาร์ตเพื่อทำเป็นแผนผังความคิด โดยมีการอ้างอิงประจักษ์พยานหรือหลักฐานอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 4 ขั้นดำเนินการตามแผน เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามแผนที่ครูกำหนดข้างต้น ครูเดินดูอย่างใกล้ชิด เพื่อให้คำแนะนำหรือตอบปัญหาที่นักเรียนสงสัย จากนั้นครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลที่ได้จากสืบค้นมา เชื่อมโยงกับความรู้เดิมของนักเรียนและเนื้อหาที่นักเรียนกำลังเรียนรู้ เพื่อสะท้อนความรู้ความเข้าใจของนักเรียน ครูให้นักเรียนนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้แบบสืบสอบ โดยมีการจัดหมวดหมู่ประเด็นการนำเสนอและดับการนำเสนอที่ร้อยเรียงกัน ทั้งนี้ครูให้นักเรียนนำเสนอในรูปแบบกลุ่ม โดยนำเสนอในรูปแบบแผนผังความคิดประกอบการพูดอธิบาย และให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ชักถามให้ข้อคิดเห็น

ขั้นที่ 5 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลนำเสนอและอภิปรายผล ครูให้คำแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผล แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน เมื่อแต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จแล้วครูจึงให้นักเรียนร่วมกันสรุป จากนั้นครู จึงให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะให้นักเรียนนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้แบบสืบสอบ และข้อมูลป้อนกลับที่ได้จากการนำเสนอ ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ หรือกระตุ้นให้นำความรู้ที่ได้ไปสร้างความรู้ใหม่ หรือผสมผสานกับความรู้เดิมแล้วสังเคราะห์ให้เป็นความรู้ใหม่

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนาก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ

การทดสอบ	คะแนน	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	38	11.50	0.70	-16.40*	.05
หลังเรียน	30	38	20.50	0.85		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนาก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เทคนิคแบบสืบสอบหลังเรียน ($\bar{x} = 20.50$, S.D. = 0.85) สูงวก่อนเรียน ($\bar{x} = 11.50$, S.D. = 0.70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 แสดงว่า หลังจากทีนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบทำให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจรายวิชาพระพุทธศาสนาก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 3 ความพึงพอใจรายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1

ด้าน	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	1. ช่วยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจในตนเอง	4.05	0.35	มาก
	2. ช่วยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.75	0.85	มากที่สุด
	3. ช่วยให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์	4.35	0.45	มาก
	4. ช่วยให้นักเรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์	4.32	0.45	มาก
	5. ช่วยให้นักเรียนได้ทำงานเป็นทีม	4.38	0.45	มาก
2. ด้านวัดผลและประเมินผล	1. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
	2. ผู้สอนยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน	4.35	0.45	มาก
	3. นักเรียนชอบให้ทดสอบก่อนที่จะปฏิบัติกิจกรรม	4.29	0.40	มาก
	4. แบบทดสอบที่สอดคล้องกับความรู้ที่ได้รับ	4.22	0.40	มาก
	5. ผู้สอนมีการประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.20	0.40	มาก
3. ด้านการสร้างชิ้นงาน/ภาระงาน	1. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.32	0.45	มาก
	2. มีความถูกต้องของเนื้อหาในชิ้นงาน	4.42	0.45	มาก
	3. มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างชิ้นงาน	4.68	0.50	มากที่สุด
	4. มีคำสั่งและคำถามในชิ้นงานชัดเจนไม่สับสน	4.35	0.45	มาก
	5. กำหนดระยะเวลาในการส่งงานได้เหมาะสม	4.40	0.45	มาก
รวม		4.67	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจรายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.85) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างชิ้นงาน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.50) และช่วยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจในตนเอง ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.35) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า ได้แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 10 แผน มีผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการและแนวคิดของ Joyce et al (2009) ซึ่งเป็นกรอบแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการออกแบบแผนการสอนที่ตอบโจทย์การเรียนรู้เชิงลึก ผู้วิจัย ได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งตรวจสอบมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งช่วยให้การวางแผนการสอนมีความครบถ้วนและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน เนื้อหา และสาระสำคัญของแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับ ความรู้และความสนใจของผู้เรียน ทำให้สามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทั้งน่าสนใจและมีประสิทธิภาพเข้ามาในกระบวนการ เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนมองเห็นภาพรวมของ องค์ความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับ และสามารถประเมินความเข้าใจของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลวิจัย ของ ธารดล รานรินทร์ (2554) ที่ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาด้วยกลวิธีสืบสอบต่อความสามารถ ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตาม ความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร กิตยศ และคณะ (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีความ คิดเห็นต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับนัยสำคัญ .05 (A ระบุด้านตอนให้ชัดเจน ปรับงานวิจัยที่ สอดคล้องเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบแผนเพราะข้อ 1 คือ การออกแบบแผนการจัดการกิจกรรม อาจแสดงเป็น ค่าสถิติหรือหลักการสร้าง)

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคแบบสืบสอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเทคนิค การสืบสอบ เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมี ผู้สอนเป็นผู้สร้างสถานการณ์ที่ท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยและกระตือรือร้นอยากค้นคว้าหาคำตอบ การจัดการเรียนรู้ ในลักษณะนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมสืบสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือค้นหาคำตอบในสถานการณ์ที่ถูกสร้าง ขึ้นมา ซึ่งกระตุ้นการทำงานร่วมกันและพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนจะได้แบ่งหน้าที่กันทำงาน แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น เสนอข้อมูล และช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาเป็นทักษะสำคัญในการทำงานกลุ่ม การอธิบายแนวทางและ สรุปผลลัพธ์ยังช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสื่อสารและการคิดเชิงวิพากษ์ร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ผู้วิจัยได้ออกแบบ

กิจกรรมการสอนอย่างเป็นขั้นตอนทำให้การเรียนรู้มีความชัดเจนและเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกระบวนการ และสามารถต่อยอดการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์จริงได้ ทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพร ผาสุข และคณะ (2565) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษาตามแนวสืบสอบร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการเรียนด้วยแนวทางดังกล่าวสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนถึง ประสิทธิภาพของการบูรณาการแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมกับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบในการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้และการแก้ปัญหาของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิณี มณีนาค (2550) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเรื่องภาวะโลกร้อนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการสืบสอบในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และผลการเรียนของผู้เรียนในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลก

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจรายวิชาพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังเรียน เรื่อง ศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เปลี่ยนบรรยายภาคการเรียนรู้แบบดั้งเดิมถูกปรับเปลี่ยนให้มีความหลากหลายมากขึ้นโดยเน้นการมีส่วนร่วม ของผู้เรียนผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเรียนรู้แบบกลุ่มหรือการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ มีปฏิสัมพันธ์และสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ในการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นนั้นมีผลลัพท์อยู่ในระดับมากที่สุด จากการสังเกตของผู้วิจัยระหว่าง การทำกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ผู้สอนเตรียมไว้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้า แก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้ และลงมือ ปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีส่วนสำคัญในการพัฒนา ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนได้ออกแบบกิจกรรมในลักษณะ การทำงานเป็นกลุ่มเน้นการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการรับฟังอย่างตั้งใจ และฝึก การเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญและแก้ไขปัญหาที่มอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อลงกรณ์ อัสวโสวรรณ และคณะ (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคม ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ วีริวิชญ์ บุญส่ง และคณะ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมในกรอบ อริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้านเขา ทับควาย ผลการศึกษาในส่วนของความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคแบบสืบสอบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 1.49) โดยเฉพาะในประเด็นการสร้างบรรยากาศ ในห้องเรียนช่วยให้นักเรียนผ่อนคลายอยู่ใน ระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียน ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ ถือเป็น สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ และต้องการที่จะเรียนรู้ต่อไป โดยในแต่ละกิจกรรม การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้และเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน
2. ควรจัดหาวิธีการประเมินที่เหมาะสม โดยเน้นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และดำเนินการ ประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละข้อ ครูผู้สอนควรมีบทบาทในการดูแลและให้คำแนะนำ แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียนทุกคน ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลเพื่อการประเมินควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมและสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างรอบด้าน
3. ก่อนนำขึ้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ผู้สอนต้องทำความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบสืบสอบ เพื่อให้สามารถศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุคนำไปพัฒนาทักษะในการคิดเชิงเหตุผลได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการจัดการ เรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบสืบสอบ การเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์
2. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบสืบสอบ ร่วมกับรูปแบบ การสอนแบบอื่น ๆ ไปใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ หรือนำไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย
3. ควรพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบด้วยการใช้ห้องทดลองเสมือนโดยการผสมผสานเทคนิค ที่เน้นให้นักเรียนได้สื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสังเคราะห์เนื้อหาสาระความรู้และ ช่วยให้เกิดจำได้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*. โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงไกร กิตยศ, สุดาพร ปัญญาฤกษ์, และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท. (2560). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 10(3), 49 – 60. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/crrugds_ejournal/article/view/112124/87999
- ณภัทร กาช่อง, ทิพวัลย์ คำคง, และเนติ เฉลยวาเรศ. (2561). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้รูปแบบการสอนโดยใช้ผังกราฟิกกับรูปแบบการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม. *วารสารละศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 2(2), 119 - 138. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/lawasrjo/article/view/248209/168819>
- ณัฐพร ผาสุข, จันทรพร พรหมมาศ, และเกษมสันต์ พานิชเจริญ. (2565). ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมตามแนวสืบสอบร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์สารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 6(3), 72 - 86. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/view/255371/171368>
- ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์, วิภาวรรณ เอกวรรณัง, และธนาปกรณ อยู่สันเทียะ. (2564). การพัฒนาความสามารถในการรู้ เรื่อง การอ่านโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 49(3), 1 - 10. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/85535/132769
- ทศนา แวมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธราดล รานรินทร์. (2554). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

- วีรวิชัย บุญส่ง, วรินทร์ เอี่ยมสะอาด, และรวงข้าว เนียมแสง, (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักกรรมในกรอบอริยสัจ 4 สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้านเขาทับควาย. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*, 7(1), 425 – 441.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JPR/article/view/274891>
- สิริวรรณ ศรีพล. (2553) *การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทธิณี มณีนาถ. (2550). *ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภาวะโลกร้อน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. STOUIR at Sukhothai Thammathirat Open University.
https://ir.stou.ac.th/bitstream/123456789/4745/1/fulltext_112778.pdf
- สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล. (2561, มีนาคม 13). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The Twenty-First Century Skills)*. <https://www.truelookpanya.com/blog/content/66054/-teaartedu-teaart-teaartteaUnited>.
- อลงกรณ์ อัสวโสรณ, กานต์วี บุษยานนท์, กิตติศักดิ์ ลักษณะ, ภาสุตา ภาคาผล, ยาชา มะหะมาน, เขมิสรากุลมาตย์, และธัชพล พลรัตน์. (2567). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนร่วมกับพิพจน์ที่เสมือนจริงที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา. *วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(3), 249 – 264. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/268318/179523>
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). Harper Collins.
- Eggen, P. & Kauchak, D. (2006). *Strategies and Models for Teachers: Teaching Content and Thinking Skills* (5th ed.). Pearson Education Inc.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching* (8th ed.). Allyn & Bacon.
- Kuder, Frederic G. & Richardson, M. W. (1973). The Theory of the Estimation of Test Reliability. *Psychometrika*, 2, 151 – 160. <http://dx.doi.org/10.1007/BF02288391>